

به نام خداوند جان و خرد
تدریس درس هفتم پایه نهم
راایمدرس بانو مریم محمدی

یوسف گم گشته باز آید به کنعان غم مخور/ کلبه ی احزان شود روزی گلستان غم 1
مخور

* نکات دستوری بیت اول

گم گشته مرکب وندی- باز آید فعل پیشوندی- کنعان متمم- گلستان مسند- روزی
قید- یوسف و کلبه احزان نهاد های آشکار- تو نهاد مستتر در فعل مرکب غم مخور.

www.my-dars.ir

را اینکته های ادبی :

تلمیح به داستان یوسف پیامبر - تشبیه - تناسب بین یوسف و کنعان و کلبه احزان که نام کلبه ای است ساخته یعقوب پیامبر - کلبه احزان است: اضافه اختصاصی - بین احزان و کنعان و گلستان سجع.

ای دل غم دیده حالت به شود دل بد مکن / وین سر شوریده ، باز آید به سامان غم 2
مخور

* نکات دستوری بیت دوم:

دل منادا - غم دیده صفت دل و مرکب وندی - حال نهاد - به مسند - این صفت پیشین
اشاره - سر نهاد - شوریده صفت مرکب وندی.

را اینکته های ادبی بیت دوم:

دل تشخیص یا مجاز - دل بد مکن کنایه - سر مجاز از فکر و اندیشه - به سامان آمدن
کنایه - تکرار دل - تضاد بین شوریده و به سامان آمدن.

دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نرفت / دائما یکسان نباشد حال دوران غم مخور 3

* نکات دستوری بیت سوم:

دور گردون نهاد و گردون مضاف الیه - دو صفت پیشین شمارشی - دوروزی قید -
مراد متمم و ما مضاف الیه - حال هسته نهاد - یکسان مسند

را اینکات ادبی :

واج آرای د و ر - کنایه - ضرب المثل - بین دور و روز و دائم و دوران مراعات نظیر

هان مشو نومید ، چون واقف نه ای از سر غیب / باشد اندر پرده بازی های پنهان غم 4

مخور

* □ نکات دستوری بیت چهارم:

هان شبه جمله (صوت) - نومید و واقف مسند - مصرع اول سه جمله - بازی ها نهاد -
باشد فعل خاص - پنهان صفت بازی.

را اینکات ادبی :

تلمیح به آیه قرآن - سوره ی انعام / آیه ی ۵۹ - واج آرای ن - بین بازی و پرده تناسب

گروه آموزشی عصر

ای دل ار سیل فنا بنیاد هستی بر کند / چون تو را نوح است کشتیان ، زتوفان غم 5

مخور

* □ نکات دستوری بیت پنجم:

دل منادا - سیل نهاد - بنیاد مفعول - فنا وهستی مضاف الیه - بر کند فعل پیشوندی

رافک نوح نهاد- کشتیان مسند- تو مضاف الیه- توفان متمم

را اینکات ادبی :

تلمیح به واقعه طوفان نوح- بین سیل و طوفان ونوح و کشتیان تناسب- دل مجاز یا تشخیص- کنایه بر کند- سیل فنا تشبیه- بنیاد هستی- استعاره مکنیه- نوح میتونه سمبل از منجی توفان سمبل از حوادث باشه- تضاد فنا و هستی .

دربابان گر به شوق کعبه،خواهی زد قدم /سرزنش ها گر کند خار مگیلان،غم مخور 6

* □ نکات دستوری بیت ششم:

ی در قدم خواهی زد نهاد پیوسته- شوق و بیابان متمم- خار مگیلان نهاد و مگیلان مضاف الیه- سرزنش مفعول- درضمن دو جمله پیرو برای یک جمله پایه اومده جمله مرکب هست.

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

را اینکات ادبی :

بیابان استعاره از دنیا- کعبه استعاره از هدف یا معشوق- خار مگیلان هم استعاره از موانع و سختیهای راه- بین خار مگیل و بیابان تناسب- ایهام در واژه ی سرزنش :

یکی به معنی ملامت کردن و دیگری به معنی سرخار زنش (اسم مصدر از زدن)

گرچه منزل بس خطرناک است و مقصد بس بعید /هیچ راهی نیست کان را نیست 7
پایان، غم مخور

* نکات دستوری بیت هفتم:

گرچه حرف ربط - منزل و مقصد نهاد - خطرناک و بعید مسند - بس قید -
هیچ صفت پیشین مبهم و راه نهاد - نیست فعل خاص - کان مخفف که آن ضمیر و متمم
- را به معنی برای - هردو نیست فعل خاصند. پایان: نقش نهادی دارد

را اینکات ادبی :

نغمه حروف در ن و ی در مصرع دوم - تضاد بین است و نیست .

حافظا در کنج فقر و خلوت شب های تار/ تا بود وردت دعا و درس قرآن غم مخور 8

* نکات دستوری بیت هشتم :

حافظ منادا - کنج متمم - فقر مضاف الیه - خلوت معطوف به کنج - شب مضاف الیه -
تار صفت شب وابسته وابسته

تا حرف ربط - دعا و قرآن نهادن - ورد و درس مسند - ت مضاف الیه